

Universitätsbibliothek Paderborn

Instructio practica ...

Institutiones Qvintvplicis Theologiæ - Positivæ videlicet, Asceticæ,
Polemicæ, Speculativæ, & Moralis complectens, Unà cum Appendice
Methodum compendiariam reformationis Ecclesiasticæ à Concilio
Tridentino factæ continente

Lohner, Tobias

Dilingæ, 1679

Cap. II. De Angelis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48233](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48233)

in Deo admittenda est realis distinctio, nisi ubi obviat relationis oppositio. Unde inferunt, Filium non fore distinctum à Spiritu Sancto, nisi hic ab illo simul & Patre procederet.

VI. Q. 5. Quis fructus ex hoc capite de DEO erit & uno sit hauriendus? Resp. triplicem præcipue hauriendum esse. Primus est, ut sublimis de Deo aestimatio, admirationeque concipiatur, atque exinde animus ad laudandum glorificandumque tam excelsum & præpotentem Deum excitetur. Secundus est, ut magna cum reverentia & timore quisque in conspectu DEI ambulare, debitumque servitium per mandatorum illius accuratam & celerem executionem exhibere studeat; si enim de simili reverentia Angelis præstanda locutus S. Bernardus dixit: *In omni angulo Angelis reverentiam habe, nec audeas illo præsentem, quod me præsentem facere non audeas*: quanto magis de DEO ubique præsentem & omnia etiam intima perscrutante hoc dictum quisque applicare debet. Tertius est, ut, quales impetus quosque habebat ad Mundum, tales deinceps habeat ad Artium Mundi, atque ad eorum suum amorem ad infinitam eorum bonitatem amandam convertat, quemadmodum sapienter S. Augustinus lib. de Spir. & anim. cap. 64. hortatur dicens: *Quid vagaris, o Homo, per multa, quærens bona anima & corporis tui? ama unum bonum, in quo sunt omnia bona. & proficis*.

CAPUT II.

DE ANGELIS.

Sæx potissimum capita de Angelis scienda sunt, nimirum
1. Existentia & natura Angelorum. 2. Multitudo & diversitas illorum. 3. Potentia eorumdem. 4. Via illorum. 5. Peccatum & poena. 6. Custodia & ministerium, de quibus in sequentibus articulis pro instituto breviter agetur.

ARTICULUS I.

De Existentia & Natura Angelorum.

I. Q. 1. An de facto dentur Angeli? Resp. I. de facto

esse, dari Angelos, id est, substantias quasdam finitas, Deo subordinatas intelligentes, completas, à Deo & Homine distinctas, & extra censum omnium rerum harum visibilium positas, ut Tann. hic dub. 1. loquitur; sic enim passim ex S. Scriptura, maximè Matth. 4. colligitur, ubi dicitur: *Angeli sui mandavit de te.* Resp. 2. Tametsi hæc Angelorum existentia non possit ratione physica aut metaphysicâ demonstrari, posse tamen sat certò & evidenter ex moralibus quibusdam effectibus probari, videlicet ex iis, quæ de facto in Energumenis patrari experimur, quæ, cum sæpe sint ingentia peccata, & vires animæ separatæ manifestè excedant, meritò malis Angelis adscribuntur.

II. Q. 2. *Cuius natura sint Angeli?* Resp. esse creaturas intellectuales, Spirituales, & simplices, ac naturâ suâ indestructibiles; sic enim quoad viam intelligendi & spirituatitatem colligitur ex ipsa S. Scriptura, quæ passim eos Spiritus vocat, atque actiones intellectuales illis attribuit; de simplicitate verò & indestructibilitate concluditur ex eo, quod nulla appareat ratio necessitatis aut utilitatis suadentis compositionem Angeli ex materia spiritali, vel partibus intelligentibus; quod si autem Angeli à solo Deo creentur & conserventur, hoc ipso etiam ab eo semper conservari petunt, quæ adeò naturâ suâ indestructibiles rectiùs dicuntur.

III. Q. 3. *Quando sint producti Angeli?* Resp. eos esse communioris sententiam primo die unâ cum cælo esse productos; sic enim in cap. *firmiter* de summ. Trin. satis indicatur per hæc verba: *Qui sua omnipotenti virtute simul ab initio temporis, utramq; de nihilo condidit creaturam, corporalem scilicet, & Spiritualem, Angelicam & mundanam, simul humanam.*

IV. Q. 4. *Vbi producti sint Angeli?* Resp. nihil de locis certò constare; hinc aliqui eos in aëre, alii in cælo aëreo, alii in Emphyreo creatos fuisse existimant, cui potestatem sententiæ multi SS. Patres favent, eò quòd congruum videntur, ut nobilissimæ creaturæ in loco nobilissimo creentur.

ARTICULUS II.

De Multitudine & Diversitate Angelorum.

I. Q. 1. *Quàm multi sint Angeli à Deo creati?* Resp. hanc rem incertam esse; plurimos tamen creatos esse, constat sat clarè ex illo textu Daniel. 7. *Millia millium ministrabant ei, & decies millies centena millia assistebant ei.* Plures verò esse creatos, quàm Homines de facto existant, vel existuri sint, communius docent Authores, & tum ex parabola ovis perditæ & inventæ Luc. 15. tum ex quadam revelatione S. Birgittæ; tum denique ex ipsa Custodia Angelorum colligunt; cum enim hi ordinariè ex infima Hierarchia assumantur, & cuiusvis homini unus duntaxat ac diversus Angelus assignetur, hoc ipso, quos Superiores Hierarchiæ constitunt, tot partibus minimùm multitudinem hominum superare debent Angeli; licet non defuerint, qui existimaverunt, pauciores esse Angelos quàm Homines, eò quòd Apoc. 12. Draco tertiam partem stellarum traxisse dicatur, quæ per homines prædestinatos reparanda sit, atque adeò Angelos duabus duntaxat partibus excedant multitudinem prædestinatorum, numerus autem reproborum hominum haud dubiè plùs, quàm duplo excedat numerum prædestinatorum.

II. Q. 2. *Quomodo differant Angeli ratione officiorum?* Resp. eos in tres Hierarchias dividi, in quarum prima Seraphin, Cherubin, & Throni: in secunda Dominiones, Virtutes, Potestates: in tertia Principatus, Archangeli, Angeli collocentur, quæ quidem in hoc præcipuè differunt, quòd prima ad assistendum Deo, secunda ad ministrandum per modum imperii ac directionis, tertia ad ministrandum per executionem ordinata sit.

III. Q. 3. *Quomodo Angeli quoad essentiam differant?* Resp. juxta S. Thomam quidem & Thomistas, omnes Angelos specie differre; communiorem tamen esse sententiam, quòd aliqui duntaxat specie, reliqui verò solo numero differant, sic enim faciliùs ostenditur, quomodo Deus, ut in corporeis rebus nullam unquam speciem integram destruxit, ita nec in Angelis id fecerit.

ARTICULUS III.

De potentia Angelorum.

I. Q. 1. *Quor sint potentia Angelorum?* Resp. tres communiter assignari, nempe potentiam locomotivam, intellectivam, & volitivam.

II. Q. 2. *Quid de potentia locomotiva Angeli sit sententia?* Resp. sequentia. 1. Per hanc Angelum ita producere divisionem divisibilem, ut terminum quidem magnitudinis, non autem parvitas habeat. 1. Non posse Angelum naturaliter in duobus locis adæquatis, vel etiam inadæquatis discontinuis existere; nec ab uno extremo ad alterum non transito medio moveri. 3. Posse tamen moveri motu successivo, & discreto in infinitum velociori (supposita divinitate temporis in infinitum) non tamen quacunque velocitate, quia talis potentia infinita foret, qualis Angelo concedi non potest. 4. Posse secum etiam alios Angelos aut corpora rapere, idque tam per impulsum impressum, quam sine illo; eisdemque in loco violenter retinere, uti de facto contigisse, ex sacris paginis liquet. 5. Posse etiam corpora sive vera, subingredi & movere: sive phantastica ex se assumere, in iisque hominibus apparere; nullas tamen in his operationes vitales corporeas exercere; hæ enim ab omnino procedere debent. 6. Etsi aliqui putent, tam magis esse hanc potentiam locomotivam Angelorum, ut, si Deus permitteret, totum mundum movere possent; res tamen incerta est, hinc alii volunt, ne omnes quidem Angelorum unicum montem simul movere posse.

III. Q. 3. *Quid de potentia intellectiva Angeli sententia sit?* Resp. sequentia illis juxta probabiliores sententias concedi. 1. Posse eos naturaliter seiplos, alios Angelos, etiam res naturales existentes, imò etiam futuras, quæ ex se necessariis dependent, non tamen futura contingentia libera (nisi conjecturaliter) nec secreta cordium (nisi exteriori aliquo signo, aut alterius consensu ipsis manifestentur) nec objecta quoad substantiam supernaturalia cognoscere. 2. Posse Angelum unico actu plura ut plura cognoscere, ac etiam discurrere, saltem in objectis supernaturalibus,

ralibus, aliisque, quæ conjecturaliter tantum cognoscuntur in quibus proinde non minus facit compositionem judicium quam Homines facere consueverunt. 3. Ad omnes has cognitiones indigere Angelos speciebus intelligibilibus superadditis, quotiescunque objectum vel ob improportionem, vel distantiam, vel aliam quamcunque causam non potest concurrere ad sui cognitionem. 4. Ejusmodi species (quarum aliquæ probabiliter universales sunt, id est, multa simul objecta diversa repræsentantes) credibiliter illis statim ab initio creationis infundi, exceptis fortasse illis per quas suorum actuum recordantur. Non tamen propria ea omnia objecta, quorum Species habent, actu semper cognoscere debere, cum potentiam limitatam habeant, & propter ob hanc causam neque seipsum semper actu intelligere debent, licet non possint Intellectum ab omni omnino actu suspendere, cum & omnia ad cognoscendum parati habeant, & fatigationem timere non debeant, & nullam ad talem cessationem commodum allicere ipsos queat. 5. Hoc potius objectum, quam aliud cognoscant, ipsos determinari vel à Deo, vel ab alio Angelo, vel à connectione unius objecti cum altero, vel à propria voluntate.

IV. Q. 4. *Quid de potentia voluntaria Angeli sentiantur?* Resp. sequentia communiter à Theologis docentur. 1. Competere Angelo voluntatem liberam (aliqui enim opinati aut demeriti capax non fuisset) & quidem specie humana voluntate distinctam, cum ipsa Essentia Angeli voluntatis radix sit specie distincta. 2. Non posse quidem Angelum ab omni actu voluntatis abstinere (saltem supposito, quod pura omisio non detur) cum semper aliquid cognoscere debeatur, cognitionem autem naturaliter amor vel odium objecti cogniti sequatur; non esse tamen quoad voluntatem inflexibilem (sicut Thomistæ volunt) ut immutare non possit, quod semel ex plena deliberatione acceptavit, vel respuit; cum de facto Angeli mali Deum, quem summe patri dilexerant, postea odisse cœperint. 3. Per hanc voluntatem probabiliter etiam peragi (saltem partialiter, locutionem Angelorum, quatenus scilicet Angelus vult, ut huiusmodi conceptus innotescat alteri, sicque facit, ut Deum cum speciebus congenitis alterius Angeli ad tale objectum

cognoscendum concurrat; hic quippe modus explicandi locutionem Angelicam & communior est, & commodior, quam eorum, qui vel per productionem soni sensibilis in aere, vel per signa Spiritualia, vel per productionem speciei impressæ, vel expressæ fieri locutionem putant. 4. Illuminationem quoque, quâ vel superioris Hierarchiæ Angelorum inferiores, vel ex eadem Hierarchia unus alterum illuminat, per eandem voluntatem fieri, quatenus scilicet unus Angelus vult, ut hoc objectum (quod ad Deum ordinatum esse debet; alioqui etiam Dæmones se mutuo illuminare dicentur, quod tamen communiter negantur) alteri, qui illius cognitionem actualem non habet, manifestetur per concursum a Deo cum specie impressa factum.

ARTICULUS IV.

De via Angelorum.

I. Q. I. Quid per viam Angelorum intelligatur? Resp. nihil aliud per eam intelligi, quam tempus ad merendam gratiam & gloriam concessum; nam, ut unanimiter docent Theologi, Angeli non fuerunt ab initio cum supernaturali beatitudine creati, sed, ut loquitur S. Augustinus lib. de ciuitate & grat. c. 10. Deus sic ordinavit Angelorum & Humanam vitam, ut in ea prius ostenderet, quid posset liberum arbitrium; deinde quid posset gratiæ suæ beneficium. Unde etiam statim in gratia habituali creati sunt, uti contra antiquos Doctores id negantes communiter sentiunt moderati Theologi, eò quòd passim S. Scriptura dicat eos stabiles (in gratia videlicet) non fuisse; & id ipsum primo homini concessuræ non sit negandum. Imò S. Thomas & cum eo plerique Theologi, ut videre est apud Tann. q. 6. dub. 1. docent, hanc gratiam eos per propriam dispositionem meruisse, cum convenientius dicatur, creaturam intellectualem liberam non ordinari intrinsecè ad finem supernaturalem, nisi per liberam consensum. Hinc quia verisimile est Deum auxilia maiora perfectioribus Angelis contulisse, & hoc etiam perfectius eidem cooperatos esse, meritò quoque Doctores communiter cum S. Thoma asserunt, in maiori vel

minori gratia, prout major vel minor erat eorum perfectio, ipsos fuisse creatos.

II. Q. 2. *Quamdiu dura verit via Angelorum?* Resp. 1. si sermo sit de physicis & realibus instantibus, certum est apud Authores, non diu hanc viam durasse; quia sicut Angeli non indigebant longo tempore ad naturalem perfectionem; ita nec ad supernaturalem obtinendam multis instantibus indigebant, uti Tann. l. c. du. 2. n. 2. discurrit, ubi obiter notat, non credendum esse revelationi, quae sub nomine B. Amadei circumfertur, ubi in raptu quodam ad Angelis haec verba audivisse dicitur: *Nos Angeli omnes in peccatis & brevibus morulis, ut vos creditis, sed multis temporibus viatores fuimus.* Resp. 2. Si de instantibus Angelicis (per quos Theologi intelligunt diversitatem valde notabilem operationum) sermo sit, octo diversas sententias refertur à Tannero l. c. n. 11. inter quas tamen communior, & probabilior docet, bonorum Angelorum viam duobus instantibus durasse; scilicet uno, quo gratiam promeriti sunt; & altero, quo beatitudinem assecuti sunt; malorum verò Angelorum viam tribus instantibus fuisse absolutam, uno, quo fuerunt in gratia; altero, quo peccaverunt; tertio, quo damnati sunt.

ARTICULUS V.

De peccato & poena Angelorum malorum.

Q. 1. *Quid de peccato Angelorum sciendum sit?* Resp. sequentes doctrinas communiùs tradi à Theologis. 1. Est in secundo primùm instanti Angelico peccasse, cum in primo gratiam habuerint; imò S. Thomas cum multis contra multos docuerit, nec potuisse illos peccare in primo instanti. 2. Probabiliùs esse, omnes Angelos simul peccasse, & quidem ex singulis Hierarchiis aliquos; plures tamen peccasse in gratia. 3. Probabiliùs quoque esse, Angelos inferiores à Lucifero seductos fuisse; hoc enim S. Joannes in Apocalypsi c. 12. indicasse videtur, dum dixit, Draconem caudam suam tertiam partem stellarum secum traxisse. 4. Peccatum illud propriè fuisse superbiae, quo Angeli ex contemptu

platione suæ perfectionis elati, inordinatè aliquam cum Deo similitudinem appetiverunt, ideòque Christo, cujus Incarnatio ipsi saltem ut conditionatè futura revelata fuerat, subijcere se noluerint; licet alii doceant eos beatitudinem naturalem, vel supernaturalem, vel unionem hypostaticam, cum sua natura, vel ipsam æqualitatem cum Deo, saltem inefficaci actu appetiisse. 4. Peccatum hoc non fuisse ex fragilitate, sed malitiâ commissum, aliàsque circumstantias involvisse, ob quas meritò non exiguam gravitatem involvisse censeatur.

Q. 2. Quid de pœnâ Angelorum sciendum sit? R. Resp. sequentia præcipuè. 1. Angelos hos malos, etsi potentias suas naturales non omnino amiserint, tam quoad intellectum tamen, quàm voluntatem variè depravatos fuisse, ita ut intellectus quidem in iis objectis, in quibus evidentiam non habet, variis erroribus sit obnoxius; voluntas verò admodum depravata, & in malo obstinata, ut perpetuò actum acerrimi odii erga Deum, impatientiæque exerceant, nec possint moraliter loquendo ab eo cessare, propter incessabilem expiationem & experientiam suæ damnationis. 2. Certum est, eosdem Angelos non tantum pœnam damni (quam omnes concedunt) sed etiam sensus (quam Tertullianus, Origenes & alii olim negârunt) sustinere, cum Matt. 25. dicitur: *Discedite à me maledicti in ignem æternum, qui parati estis Diabolo, & Angelis eius.* Verùm quâ ratione ignis illi torquere possit Spiritus incorporeos, ferè nobis incognitum est; licet enim aliqui per alligationem ad ignem; alii per productionem speciei impressæ ab igne fieri; alii per alligationem ad corpus ab igne cruciabile; alii per potentiam obedientialem, quæ elevet ignem ad cruciandos Angelos, explicent hunc modum contentur; omnes tamen hæc explanationes non omnino satisfaciunt intellectui, ut adeò malint Doctores fateri eum S. Augustino, torqueri Spiritus igne corporeo miris (id est, incognitis nobis) sed
veris modis.

RS: (O): S

ARTICULUS VI.

De Custodia bonorum Angelorum, & malorum Tentatione.

Q. 1. *Quid de Custodia bonorum Angelorum scientia sit?* Resp. sequentes doctrinas circa hanc materiam plerumque tradi ab Authoribus. 1. Indubitatum esse, quod Angeli ad Custodiam Hominum mittantur; sic enim aperte Exod. 23. indicavit, & promisit Deus: *Ecce ego mittam Angelum meum, qui procedat te, & custodiat in via, & introducat in locum, quem paravi.* 2. Statim ab ipso Nativitatis principio suum cuique Homini Angelum Custodem assignari enim clarè S. Scriptura Matt. 18. & alibi indicat, unde & Basilius l. 3. cont. Eunom. *Quid adsit, inquit, singulis videntibus Angelus tanquam Pædagogus & Pastor vultus huiusmodi; nemo contradicit, qui memor fuerit verborum Domini ubi dicit: Ne contemnat unum de pusillis istis, nam Angeli eorum semper vident faciem Patris mei, qui in calis est.* Solum ab hac Custodia Christum plerumque excipiunt Auctores, ut qui hoc ipso, quod impecabilis, & plenus scientia ac veritate fuerit, ipsisque Angelis potentior, non indigebat Custodia Angelorum, licet ministerium illorum admitteret. 3. Angelos hanc Custodiam duodecim ferè modis vel officiis exercere, ut notat Tänn. q. 6. dub. 8. n. 8. videlicet peccata Clientum reprehendendo, absterrendo ab illis occasiones peccandi removendo, Dæmones arcendo, Aluminando, secreta Dei consilia revelando, Afflictos consolando, confirmando debiles, pericula depellendo, Hostes visibiles profligando, vim tentationis infringendo, peccata Clientum offerendo. 4. Hanc Custodiam in morte quædam fluiri; nihilominus tamen animas purgantes interdum solatium accipere, aut ex purgatorio in cælum deportari. Probabile admodum esse, etiam singulis speciebus perfectarum substantiarum corruptibilium, singulis item Regnis, Provinciis, aliisque communitatibus præsertim Ecclesiasticis, speciales Angelos deputari. 6. Angelos hos Custodes ordinariè ex infimis Hierarchiis accipi, licet non sit omnino

probabile, nonnunquam aliquam ex Superiori Hierarchia in custodiam unius vel alterius Hominis deputari.

II. Q. 2. Quid de tentatione malorum Angelorum sciendum sit? Resp. sequentes doctrinas communiores esse. 1. Unumquemque Hominem habere specialem Angelum malum ad ipsius perniciem procurandam ordinatum, uti teste Tannero d. 5. q. 6. dub. 7. n. 13. communiter docent Doctores Scholastici, eò quòd ex una parte Angeli mali studio nocendi cupiant ex adverso, quantum possunt, paria facere Deo; ex altera verò parte facultas non desit ad suum cuique Tentatorem assignandum. 2. Malos hos Angelos nulla ratione Hominem tentare posse, aut eidem nocere sine permissione Dei generali (qualis censetur, si consuetis & ordinatis modis tentent, aut per res naturales noceant) vel speciali, qualis in extraordinariis casibus requiritur. 3. Duobus potissimum modis Angelos malos tentare Homines & nocere, scilicet *exteriùs*, per effectus externos; & *interiùs* per suggestiones humorum & phantasmatum commotione generando. 4. Eisdem juxta varios status & ætates munitione permisos esse infestare Homines, ut notat Tann. d. 5. q. 5. nam in primis ante adventum Christi multò majorem habebat potentiam, quàm post adventum Christi; hinc enim idolum & Idolorum responsa cessabant; nec tam frequentes ac prodigiosæ elementorum perturbationes audiebantur, præsertim ubi Crucis trophæum erectum, aliæque fidei notæ symbola in usu erant, ita ut meritò aliqui Luciferum prævisionem S. Joannis Apoc. 20. in inferno alligatum esse, mansurumque tali modo alligatum usque ad Antichristi adventum, quo tempore solvetur iterum, majorisque perniciem sævire permittetur, uti ex eodem capite Apocalypsis colligitur. Sed & inter ipsos Homines quoad hoc non modicum discrimen esse advertitur, nam in baptizatos pernamque non tantam habere potestatem comperitur, quantum in Infideles exercet, uti ex recentibus Indiæ & Japoniæ historiis colligitur; nec Justis tantopere, quàm Peccatoribus inter Christianos nocere permittitur. Quamvis rectè notet Suar. l. 8. c. 18. n. 17. hanc Dæmonis potentiam non semper limitari à Deo, pro conditione seu statu Ecclesiæ vel Personarum, sed eundem pro solo voluntatis suæ sapientif-

imo arbitrio unum gravius & frequentius, alterum
& rarius tentari permittere, & universim aliter electio
quàm cæterorum tentationes moderari, nec cuiquam
in hac re injuriam facere.

Q. 3. *Quis fructus ex tota hac materia de Angelis hauriendus sit?* Resp. 1. Ex honorum Angelorum consideratione illum potissimum fructum hauriendum, quem S. Bernardus Serm. 12. in psalmum *Qui habitat* sequentibus verbis indicavit: *Angelis suis mandavit de te. Mira dignatio, & vere magna dilectio caritatis. Quis enim, quibus, de quo, quomodo mandavit, studiosè consideremus Fratres, diligenter commendemus memoria hoc tam grande mandatum. Quis enim mandavit? cuius sunt Angeli, cuius mandatis obtemperant, cui obediunt voluntati. Nempe Angelis suis mandavit de te, ut custodiant te in omnibus viis tuis. Nec cunctantur, quia eius in manibus tollant te. Summa ergo Maiestas mandavit Angelis, & Angelis suis mandavit. Illis utique tam sublimis, tam beatus, quàm proximè sibi coherentibus, & verè Dominicus Spiritibus mandavit de te. Tu quis es? quid est honor, quod memor es eius? aut filius hominis, quoniam reputas te quasi verè non sit homo putredo, & filius hominis vermis. Quod quid putas, mandavit de te? ut custodiant te. Quis autem debet hoc Verbum inferre reverentiam, asserre devotionem, conferre fiduciam? reverentiam pro presentia, devotionem pro benevolentia, fiduciam pro custodia.* Resp. 2. Ex malorum Angelorum lapsu & ruina eum præcipuè fructum edificandum, quem pius Author libelli de imitatione Christi 3. c. 14. his verbis indicat: *Intonas super me iudicia tua, Domine, & timore ac tremore concuis omnia ossa mea, & extremum vestit anima mea valde. Sto attonitus, & confidero, quia cæli non sunt mundi in conspectu tuo. Si in Angelis reperisset pravitatem, nec tamen pepercisti, quid fiet de me? ceciderunt Stella de cælo, & ego pulvis quid præsumo? quorum opera videbantur laudabilia, ceciderunt ad infima; & qui comedebant panem Angelorum, vidi siliquis delectari porcorum. Nulla est ergo sanctitas, si manum tuam, Domine, subtrahas. Nulla prodest sapientia, si gubernare desistas. Nulla iuvans fortitudo, si conservare desinas. Nulla securus castitas, si carnis tua protegas. Nulla propria prodest custodia, si non adis tua*

...antia; nam relictis mer gimus, & perimus; visitati verò
...gimus, & vivimus.

CAPUT III.

DE OPERE SEX DIERUM.

De hoc plerumque nihil Theologi in Scholis dicunt, sed
Philosophis & S. Scripturæ Interpretibus in primis Ge-
nesios capitibus ea, quæ S. Thomas à quæstione 43. tractat
de hac materia, discutienda relinquunt. Quia tamen ea
non semper vasat in Authoribus, utpote fusiùs disputa-
re, à Scripturæ verò Professoribus rariùs hæc mate-
ria tractatur, non oberit, breviter ea quæ S. Thomas & im-
pud. Theologorum libri de hoc opere sex dierum disputant,
inducere.

ARTICULUS I.

De Processione creaturarum à Deo.

I. Hanc quæstionem S. Thomas statim post absolutam
materia de Deo subjungit, & postea primum de produ-
ctione Creaturarum Spiritualium, id est, Angelorum, &
corporarum, seu Univerſi in specie tractat. Quia tamen
Materia de Angelis plerumque fusiùs discutitur à Theolo-
gis, ideo ut ea magis simplex, & inter se conjuncta foret,
peramque etiam separatur à reliquis quæstionibus, & ea,
quæ S. Doctor de processione creaturarum in genere disputat,
in hoc loco breviter indicantur. Itaque de Creaturarum pro-
cessione in genere hæc ferè quæstiones à S. Thoma propo-
nuntur.

II. Q. 1. *Virum sit necessarium, omne ens à Deo pro-*
cedat? Resp. S. Doctor q. 44. a. 1. affirmativè; cum enim om-
nis creatura habeat esse per participationem, necessariò
illud accipere debet ab ente, cui tale esse per se, & essentia-
liter convenit; tale ens autem est unicus Deus.

III. Q. 2. *Virum Deus sit causa Exemplaris omnium*
rerum? Resp. S. Thomas l. c. a. 3. iterum affirmativè; eò
quòd omnis res producenda juxta Ideam à producente con-
ceptam fieri debeat; solus autem Deus in sua infinita sapi-
entia